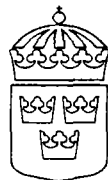


Finansutskottets yttrande

1993/94:FiU5y

Vissa skattefrågor rörande livförsäkring



1993/94
FiU5y

Till skatteutskottet

Skatteutskottet har berett finansutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 1993/94:85 om vissa skattefrågor rörande livförsäkring jämte motioner, såvitt propositionen och motionerna berör finansutskottets beredningsområde.

Inledning

I proposition 1993/94:85 om vissa skattefrågor rörande livförsäkring lämnas förslag till ändringar i skattereglerna för pensionsförsäkring och för beskattningen av kapital hänförligt till bl.a. grupplivförsäkring. Som en följd härav föreslås vissa ändringar i det individuella pensionssparandet. I motion Sk17 av Lars Hedfors m.fl. (s) yrkas att beslutet om det individuella pensionssparandet skall upphävas.

Finansutskottet begränsar sitt yttrande till de frågor som har direkt anknytning till utskottets beredningsområde och behandlar därför endast de delar av propositionen och de motionsyrkanden som berör det individuella pensionssparandet.

Under förutsättning av skatteutskottets medgivande överlämnar finansutskottet med detta yttrande motion Fi10 av Ingvar Carlsson m.fl. (s) yrkandena 9 och 10.

Det individuella pensionssparandet

Bakgrund

Riksdagen beslutade under våren 1993 om en ny form för pensionssparande, det s.k. individuella pensionssparandet (prop. 1992/93:187, bet. SkU31, rskr. 359). Den nya sparformen skall gälla fr.o.m. år 1994. I socialdemokratiska motioner som väcktes med anledning av propositionen yrkades avslag på förslaget. Ärendet bereddes i riksdagen av skatteutskottet, fastän då utan någon vägledning från finansutskottet.

När samma avslagsyrkande upprepades av Socialdemokraterna i maj 1993 i samband med behandlingen av kompletteringspropositionen

avstyrkte skatteutskottet i ett yttrande till finansutskottet detta motionsyrkande med hänvisning till det då nyligen gjorda ställningstagandet. Finansutskottet och riksdagen följde skatteutskottets förslag.

Under hösten 1993 har Socialdemokraterna i motion Fi10 yrkande 10 med anledning av proposition 1993/94:25 om inriktningen av den ekonomiska politiken återigen yrkat att det individuella pensionssparandet inte skall införas nästa år. Enligt motionärerna behöver det rekordhöga sparandet inte subventioneras ytterligare. Den ekonomiska politiken bör i stället inriktas på att stimulera den inhemska efterfrågan. Motionen bereds för närvarande i finansutskottet.

I proposition 1993/94:85 om vissa skattefrågor rörande livförsäkring lämnas förslag till ändringar i skattereglerna för pensionsförsäkringar och för beskattningen av kapital hänförligt till bl.a. grupplivförsäkring. Som en följd härav föreslås vissa ändringar i det individuella pensionssparandet. I samband härmed har Socialdemokraterna i motion Sk17 återigen yrkat att beslutet om det individuella pensionssparandet skall upphävas. Skatteutskottet har denna gång beslutat bereda finansutskottet tillfälle att yttra sig över förslagen i propositionen och i motionerna.

Finansutskottets bedömning

Införandet av det individuella pensionssparandet syftar till att skapa neutralitet mellan olika former av pensionssparande. Sparande för pension utan försäkringsinslag görs i och med detta neutralt jämfört med sparande i pensionsförsäkring (P-försäkring). Den avdragsrätt som gäller för P-försäkringspremier skall gälla även för inbetalningar i det individuella pensionssparandet. De begränsningar som gäller avdraget för P-försäkringspremier skall i framtiden gälla gemensamt för P-försäkring och inbetalningar i det individuella pensionssparandet. Spararens totala avdragsutrymme är således oförändrat. Inkomstbeskattning sker först när pensionsbeloppen betalas ut. Vidare beskattas avkastningen av sparkapitalet på samma sätt som P-försäkringskapitalet, dvs. med en betydligt lägre skattesats än den som gäller generellt för kapitalinkomster. Reglerna för det individuella pensionssparandet har även i övrigt utformats efter förebild av de bestämmelser som gäller för P-försäkring. Så får t.ex. utbetalningar av pension ske tidigast då spararen uppnått en ålder av 55 år och under en tidsperiod av minst fem år.

I det individuella pensionssparandet kan sparandet ske i olika former, nämligen i värdepappersfonder, enskilda värdepapper och inlåning på konto. Det är möjligt att omplacera medlen såväl inom sparformerna som mellan dem.

Finansutskottet anser det värdefullt att hushållen har ett positivt långsiktigt sparande på hög nivå och att spararna har möjlighet att spara i olika skattemässigt neutrala former. Detta främjar konkurrensen mellan olika institut och sparformer. Finansutskottet anser således

att skatteutskottet med stöd av vad finansutskottet här anfört och vad skatteutskottet självt anfört (1992/93:SkU31) bör avstyrka de socialdemokratiska yrkandena.

Finansutskottet *överlämnar med detta yttrande* motion Fi10 (s) yrkandena 9 (om höjning av avkastningsskatten) och 10 till skatteutskottet för behandling tillsammans med den till skatteutskottet remitterade motionen Sk17 (s).

Stockholm den 1 december 1993

På finansutskottets vägnar

Per-Ola Eriksson

I beslutet har deltagit: Per-Ola Eriksson (c), Göran Persson (s), Lars Tobisson (m), Roland Sundgren (s), Lars Leijonborg (fp), Per Olof Håkansson (s), Lisbet Calner (s), Tom Heyman (m), Yvonne Sandberg-Fries (s), Stefan Attefall (kds), Arne Kjörnsberg (s), Roland Larsson (c), Sonia Karlsson (s), Kjell Ericsson (c) och Dan Eriksson i Stockholm (nyd).

Från Vänsterpartiet, som inte företräds av någon ordinarie ledamot i utskottet, har suppleanten Johan Lönnroth (v) närvarit vid den slutliga behandlingen av ärendet.

Avvikande mening

Göran Persson, Roland Sundgren, Per Olof Håkansson, Lisbet Calner, Yvonne Sandberg-Fries, Arne Kjörnsberg och Sonia Karlsson (alla s) anser att den del av finansutskottets yttrande som i avsnittet Utskottets bedömning börjar med "Införandet av" och slutar med "socialdemokratiska yrkandena" bort ha följande lydelse:

Finansutskottet vill med anledning härav anföra följande. Den låga efterfrågan i den svenska ekonomin och den därav följande vikande produktionen får omedelbara och bestående konsekvenser för sysselsättningen. Arbetslösheten väntas fortsätta att öka även nästa år enligt regeringens prognoser. Fallande produktion, låg sysselsättning och hög arbetslöshet leder till stora underskott i de offentliga finanserna. Inkomsterna viker och utgifterna ökar till följd av läget på arbetsmarknaden.

Huvudorsaken till detta förlopp är enligt utskottets mening den plötsliga och dramatiska svängningen i sparandet. Det höga sparandet och den låga privata konsumtionen har bidragit till att efterfrågan fallit dramatiskt. Hushållens och näringslivets sparandeöverskott blir i år hela 190 miljarder kronor. Om detta sparande i stället skulle ha

använts för att öka efterfrågan i ekonomin skulle skillnaden mellan nuvarande BNP och möjlig tillväxt ha utjämnats och arbetslösheten försvunnit.

Utskottet ser mot denna bakgrund inte anledning att nu stimulera sparandet ytterligare. Med det individuella pensionssparandet kommer den avdragsrätt som i dag omfattar pensionsförsäkringar även att gälla pensionssparande utan försäkringsinslag. Man kan utgå från att sparandet i värdepapper och inlåning på konton kommer att öka ytterligare genom att ett individuellt pensionssparande införs. Dessutom är risken stor att man får en överströmning av sparande från opremierat sparande till subventionerat pensionssparande. De negativa statsfinansiella effekterna härav kan bli betydande. Utskottet anser således i likhet med vad som anförs i motionerna Fi10 (s) och Sk17 (s) att beslutet att införa det individuella pensionssparandet år 1994 bör upphävas.

Meningsyttring av suppleant

Meningsyttring får avges av suppleant från Vänsterpartiet, eftersom partiet inte företräds av ordinarie ledamot i utskottet.

Johan Lönnroth (v) anför:

Jag instämmer i vad som anförts i den av Socialdemokraterna avlämnade avvikande meningen.